

Zarząd Miejski w Białymstoku

W A P
w Białymstoku

ZMB **203**

Łanów Miejski w Białymostku

Działalność Rady Narodowej

- obchody w sprawie sadoni : funkcjonowanie rad nar.
- archiwizacja w sprawie działalności Miejskiej Rady Narodowej

[1945]

Białystok, dn. 19 lutego 1945r.

Do

Ob. Przewodniczącego Powiatowej Rady Narodowej
i wszystkich P.R.N. i W.R.N.
8w Białymst oku.

OO K O L N I K .

sprawie zadań i funkcjonowania Rad Narodowych

1.

Pierwsze miesiące prac Rad Narodowych obejmowały szereg dziedzin które normalnie nie należą do kompetencji samorządu terytorialnego organów kontroli i inicjatywy społecznej.

2.

Obecnie na terenach wyzwolonych organy państwowe wykonawcze administracji ogólnej i organy wykonawcze samorządowe są już naogół zorganizowane i pracują normalnie. Dlatego też Rady Narodowe winny obecnie ograniczyć się do właściwego sobie zakresu pracy, który w pierwszym rzędzie obejmuje planowanie wszelkich prac publicznych i kontrolę organów wykonawczych państwowych i samorządowych.

3.

Sprawozdanie winno zawierać rezultaty konkretnej planowej, systematycznej działalności kontrolującej w pierwszym rzędzie organów władzy wykonawczej (państwowej i samorządowej). Ponadto jednak, ponieważ Rady Narodowe są właściwymi gospodarzami swego terenu, również rezultaty kontroli pracy innych instytucji publicznych jak: szkoły, szpitale, zakłady przemysłowe tak państwowe jak komunalne a nawet prywatne, jeśli są szczególnie ważne dla ogółu obywateli, jak wreszcie organizacje społeczne oraz kulturalne. i, t.p.

4.

Przedmiotem takiej kontroli winna się stać przede wszystkim działalność Starosty i Starostwa.

Wyniki jej, zakomunikowane Krajowej Radzie Narodowej mają zawierać:

- a) Dane personalne tak Starosty jak i personelu urzędniczego, zwłaszcza na kierowniczych stanowiskach, któreby pozwoliły zorientować się osobowo w składzie społecznym i nastawieniu politycznym naszego aparatu urzędniczego. Tu w razie stwierdzenia niewłaściwego doboru personalnego w aparacie władzy wykonawczej należy zakomunikować jakie zmiany personalne Rada zaproponowała i jak to zagadnienie zostało rozstrzygnięte. W związku z tym należy nadmienić, iż szczególnym obowiązkiem Rady jest mobilizacja nowych, demokratycznych kadr urzędniczych, wyłanianych z pośród działaczy ludowych, ludzi nawet bez formalnych kwalifikacji papierkowych, ale z istotnymi zdolnościami, którzy mogliby pełnić funkcje kierowniczych urzędników administracji publicznej. Należy również podać syntetyczne informacje o rezultatach takiej kontroli personalnej na terenie Zarządów Gminnych i Miejskich.
- b) W dalszym ciągu kontrola działalności Starostwa winna dotyczyć funkcjonowania wszystkich działów. W sprawozdaniu winny znaleźć się dane dotyczące zarówno gospodarki tych działów, jak też celowości i skuteczności ich prac. Winny być tu podane środki zaradcze, które Rada zaproponowała do stwierdzenia braków, ewentualnie konkretne żądania pomocy

jesli trudności są w granicach własnych możliwości nie do usunie-
cia. Kontrola nie może polegać tylko na przejrzeniu ksiąg i jakich
papierowych sprawozdań. Musi opierać się na naocznym zbadaniu
czynności poszczególnych wydziałów w terenie. A więc np. trzeba
wiedzieć, czy Wydział Apropowizacyjny we właściwym czasie wydaje lu-
dności kartki, czy należycie rozdziela posiadane zasoby żywności
czy nie zalegają one w magazynach, czy sklepami nie gromadza się
ogonki, czy niema tu wszelkiego rodzaju nadużyć, czy zapasy żywno-
ści są dostateczne, jesli nie- jakie są tego przyczyny i ewentualne
inne środki zaradcze, w jakim stosunku pozostają niedociągnięcia
aprowizacji wobec braków komunikacyjnych, a przede wszystkim czy
walczy się ze złym, jakie przedsięwzięto środki zaradcze, czy dość
szybko reaguje się na bolączki ludności i.t.d.-
Wszystko to w formie zupełnie konkretnych danych, popartych mate-
riałem cyfrowym, a nie ogólnych charakterystyk sytuacji.

c) Sprawozdanie wreszcie winno zawierać obok wyników bardzo skrupu-
latnej i systematycznej kontroli działalności Starosty, także
rezultaty doraźnej kontroli poszczególnych instytucji publicznych
terenu niezależnych bezpośrednio od Starostwa.
Nie idzie tu przytym o wielką ilość takich wizytacji. Wystarczy
interesowanie się tym, co jest dla ludności terenu i jej życia
szczególnie ważne. To też sprawozdanie miesięczne może ograniczyć
się do podania wyników jednej czy dwu kontroli jakiegoś młyna
lub większego zakładu przemysłowego, czy szpitala, rzeźni czy
urzędu mieszkaniowego. Wyniki cyfrowe winny również np. mówić
o sytuacji materialnej poszczególnych grup ludności np. nauczyciel-
li, o brakach ich życia, ewentualnych sposobach zaradzenia czy
to już przedsięwziętych czy też proponowanych.

5.

Ponieważ jednym z istotnych zadań Rad jest popieranie organizo-
wania się społeczeństwa (np. w związku samopomocy chłopskiej
w spółdzielniach i.t.d.) należy w sprawozdaniu i wyniku tej
pracy poświęcić miejsce.

6.

Oczywiście wyliczone punkty powinny być uzupełnione ogólną
charakterystyką sytuacji w powiecie uwzględniającą stan
organizacyjny Rad, sprawy polityczne, ruch zawodowy, sytuacje
gospodarcze- jak to przewidywały dotychczasowe schematy sprawoz-
dań. Nie można jednak do tego się ograniczać. Rada spełnia swe pod-
stawowe obowiązki kontrolne- więc muszą się w sprawozdaniu znaleźć
wyniki z tych prac, wyniki i przebieg wszelkich interwencji
radnych u władz na rzecz ludności.

7.

Sprawozdania te winny być zgodnie z ustawowym terminem przedsta-
wane Wojewódzkiej Radzie Narodowej regularnie co miesiąc.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Narodowej

/ T. Jackowski /

3

3

Niniejszą ankietę należy wypełnić w ciągu
tygodnia od daty otrzymania i wysłać do
Prezydium Krajowej Rady Narodowej.

Ankieta

w sprawie działalności Rad Narodowych

Data wysłania odpowiedzi _____

1. Nazwa Rady: Miejska Rada Narodowa w Piaśnymstoku
2. Data ukonstytuowania: 31.VIII 1944 r.
3. Ilość członków 37
Załączyć listę imienną z podaniem przy nazwisku nazwy organizacji, przez którą dani członkowie zostali wydelegowani, oraz stanowiska (funkcje) w Radzie, lub administracji publicznej.
4. Jakie organizacje polityczne i ilu członków delegowały do Rady? (W liczbie przedstawicieli danej organizacji wymienić i tych jej członków, którzy w Radzie zasiadają z tytułu reprezentowania którejs z organizacji zawodowych, społecznych lub t. p.)
Stronnictwo Ludowe - 2
Polska Partia Robotnicza - 2 (razem 3)
Polska Partia Socjalistyczna - 2 (razem 3)
5. Jakie organizacje zawodowe, społeczne, gospodarcze i kulturalne i po ilu członków delegowały do Rady?
Związek Nauczycielstwa Polskiego-2,
6. Jakie organizacje istniejące na terenie działania Rady nie są w niej reprezentowane i dlaczego?
7. Ile posiedzeń Rada odbyła? _____
8. Czy delegowała przedstawicieli i ilu do Rady hierarchicznie wyższej?
9. Czy Rada wysyłała już sprawozdania do Rady hierarchicznie wyższej? ile? za jakie okresy?
10. Czy Rada otrzymała instrukcje i wskazówki dotyczące działalności od Rady hierarchicznie wyższej? Podać, jakiego rodzaju były to instrukcje i wskazówki (np. jakich spraw dotyczyły)?

11. Czy odpisy wszystkich uchwał Rady są przesłane do Rady hierarchicznie wyższej? Jeśli nie, podać termin, kiedy ten obowiązek będzie dopełniony.

12A. Jakie uchwały Rada podjęła (podać jaknajkrócej treść) w sprawie: a) mobilizacji, b) świadczeń rzeczowych, c) realizacji reformy rolnej i obsiania użytków rolnych d) aprowizacji ludności i walki ze spekulacją, e) realizacji dekretu o komisjach mieszkaniowych, f) milicji obywatelskiej, g) uruchomienia opuszczonych, a ważnych gospodarczo zakładów przemysłowych, h) organizacji sądownictwa?

B. Jak przedstawia się sprawa wykonania tych uchwał?

13. Jakie organy wykonawcze posiada Rada — jaki jest zakres ich działania — który z członków Rady kieruje każdym z nich?

14. Jakie organy wykonawcze podporządkowane resortom P.K.W.N. istnieją na danym terenie i jak się układają stosunki między Radą a tymi organami?

Handwritten lines for answer 14, with a red checkmark on the right side.

15. Czy i jak Rada oddziałuje na funkcjonowanie i sprawność pracy instytucji publicznych, niepodlegających Radzie bezpośrednio (jak np. urzędy administracji publ., urzędy ziemskie, szkoły, komunikacja miejscowa, zakłady użyteczności publicznej (elektrownie i t. p.), instytucje opieki społecznej i zdrowia (przysyłki, szpitale, gazety i t. p.).

Handwritten lines for answer 15.

16. Czy i jak Rada oddziałuje na powstawanie i działalność organizacji zawodowych?

Handwritten lines for answer 16.

17. Czy i jak Rada oddziałuje na powstawanie i działalność spółdzielni (spożywców, czytelników, wytwórców, pracy)?

Handwritten lines for answer 17.

Niniejszą ankietę należy wypełnić w ciągu tygodnia od daty otrzymania i wysłać do Prezydium Krajowej Rady Narodowej.

Ankieta

w sprawie działalności Rad Narodowych

Data wysłania odpowiedzi _____

1. Nazwa Rady: Miejscowa Rada Narodowa w Białymstoku

2. Data ukonstytuowania: 31. VIII. 1944

3. Ilość członków: 34

Załączyć listę imienną z podaniem przy nazwisku nazwy organizacji, przez którą dani członkowie zostali wydelegowani, oraz stanowiska (funkcje) w Radzie, lub administracji publicznej.

4. Jakie organizacje polityczne i ilu członków delegowały do Rady? (W liczbie przedstawicieli danej organizacji wymienić i tych jej członków, którzy w Radzie zasiadają z tytułu reprezentowania którejs z organizacji zawodowych, społecznych lub t. p.)

Stronictwo Ludowe - 2

Poliska Partia Robotnicza - 2 (razem 3)

Poliska Partia Socjalistyczna - 2 (razem 3)

5. Jakie organizacje zawodowe, społeczne, gospodarcze i kulturalne i po ilu członków delegowały do Rady?

Stowarzyszenie Pracownicze Polaków - 2

Spółdzielni - 2 Zrzeszenie Artystów Kresowi - 1

Pracowniki Teatru - 1

6. Jakie organizacje istniejące na terenie działania Rady nie są w niej reprezentowane i dlaczego?

Nie są reprezentowane liczebnie takie organizacje zawo-

dotowe wchodzące w skład Okręgowej Rady Bezpartyjnej Zawodow-

ych np. 2 w polskim i 1 w kraj.

7. Ile posiedzeń Rada odbyła? 3

8. Czy delegowała przedstawicieli i ilu do Rady hierarchicznie wyższej?

delegowała 2 przedstawicieli do Wydziału

Rady Narodowej. Pn

9. Czy Rada wysyłała już sprawozdania do Rady hierarchicznie wyższej? ile? za jakie okresy?

Wykazała sprawozdanie do Wydziału

Narodowej od września i październik 1944.

list w maju

10. Czy Rada otrzymała instrukcje i wskazówki dotyczące działalności od Rady hierarchicznie wyższej? Podać, jakiego rodzaju były to instrukcje i wskazówki (np. jakich spraw dotyczyły)?

dotyczyła mi

komit. Lan.

komit. Lan.

11. Czy odpisy wszystkich uchwał Rady są przesłane do Rady hierarchicznie wyższej? Jeśli nie, podać termin, kiedy ten obowiązek będzie dopełniony.

Informacje art. Ustawy z dnia 11.9.1944.
o organach i zakresie działania Rad Narodowych

- 12A. Jakie uchwały Rada podjęła (podać jaknajkrócej treść) w sprawie: a) mobilizacji, b) świadczeń rzeczowych, c) realizacji reformy rolnej i obsiania użytków rolnych d) aprowizacji ludności i walki ze spekulacją, e) realizacji dekretu o komisjach mieszkaniowych, f) milicji obywatelskiej, g) uruchomienia opuszczonych, a ważnych gospodarczo zakładów przemysłowych, h) organizacji sądownictwa?

B. Jak przedstawia się sprawa wykonania tych uchwał?

Uchwały z dnia 31. VIII. 44 o niewydawaniu Rad
rynkowych krysztalów tymi przedsiębiorstwami
które lub z pomocą ich nie zostały już do pracy
nad wprowadzeniem miasta - nie wykonano, ponieważ
do p. 102. m. ca. karty rynekowe obywateli
wyłącznie pracujący. Uchwała o zwolnieniu drobnych
gospodarstw p. 102. od kontygentu zbożowego -
uchwała uchwała zaś o rozdeleniu braku zboża
została postawiona na skutek wykonania uchwały
i do niej powróciła. Wykonano. W sprawie
w sprawie Rady Narodowej.

Uchwały z dnia 12. V. 44 r. ustalone 4
komisje kontrolne na czele z obracającymi
przez Radę przy prowadzeniu tych komisji
zostały już utworzone i przystąpiły do
kompletnie pracy czynności.

Uchwała statutowa p. 102. delegata
przez p. 102. zmniejszenia ogólnej sumy kosztów
mających na wojew. budżecie.

13. Jakie organy wykonawcze posiada Rada — jaki jest zakres ich działania — który z członków Rady kieruje każdym z nich?

Samodzielnie.

Rada nie posiada żadnych organów wyko-
nawczych gdyż jest organem samostanowienia
i kontrolującym w stosunku do Samodzielnie
Miejscowości i Ustawy o cesarskiej
Amalant Samostanowienia z 1933 r.
która ustawa o cesarskiej. Zak. do R.
przez p. 102. wojew. budżecie.

Informacje Ustawy z dnia 11.9.1944. o organach i zakresie działania Rad Narodowych

2. 2. 35 / 294

11.9.44

